

แผนการพัฒนาเมือง และแนวคิดการรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ดร.ธงชัย ไรจนกนันท์

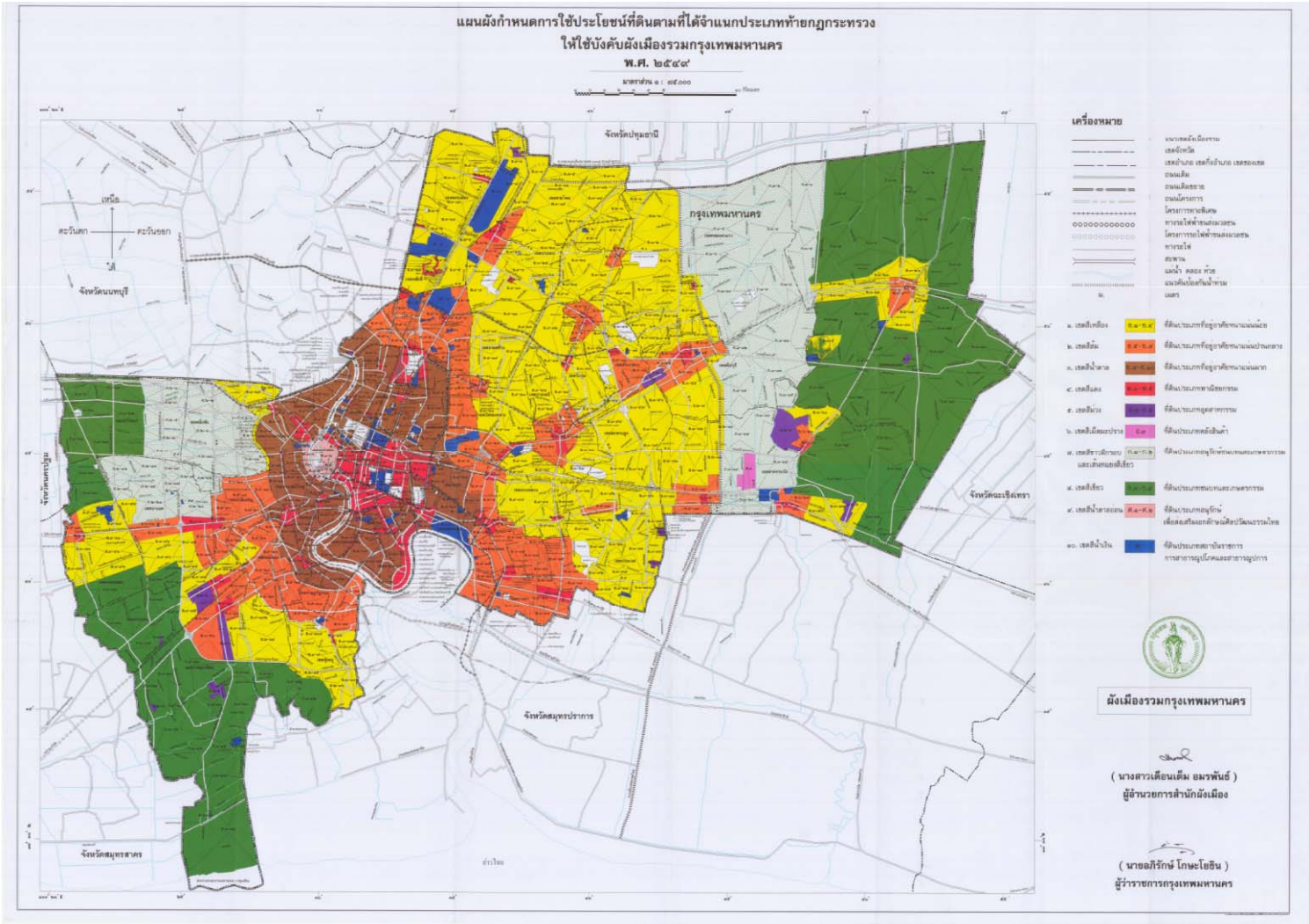
ผู้เชี่ยวชาญด้านวางผังสถาปัตยกรรม กรมโยธาธิการและผังเมือง

แผนพัฒนาเมือง คืออะไร

- คือ..เอกสารและแผนที่ที่หน่วยงานจัดทำเพื่อกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาเมือง ส่วนใหญ่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำ
- คือ..เอกสารที่ผู้บริหารกำหนดนโยบาย แผนการดำเนินงานตามระยะเวลา
- คือ..เอกสารที่แสดงวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาเมือง
- คือ..เอกสารที่ประกอบด้วยโครงการพัฒนา สอดคล้องกับวิสัยทัศน์
- คือ..เอกสารที่จัดทำควบคู่กับการบริหารงบประมาณ (แผนการลงทุน)
- คือ..เอกสารที่สอดคล้องกับแผนแม่บทต่างๆ เพื่อบูรณาการพัฒนาเมือง
- คือ..เอกสารสำคัญที่มีรายละเอียดอื่นๆ เพื่อให้เมืองพัฒนา เช่น รายงานต่างๆ
- แผนพัฒนาเมืองมักเป็นแผนงานระยะสั้น 3-4 ปี ตามระยะเวลาการบริหาร

ผังเมืองรวมเป็นกฎหมายควบคุมการพัฒนาเมือง

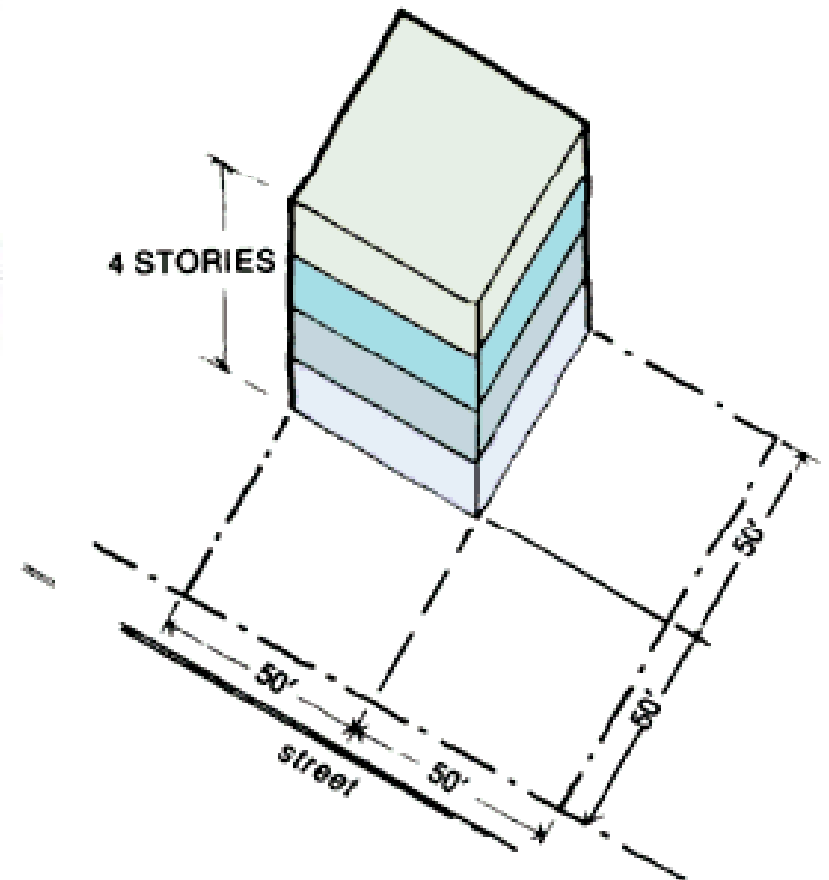
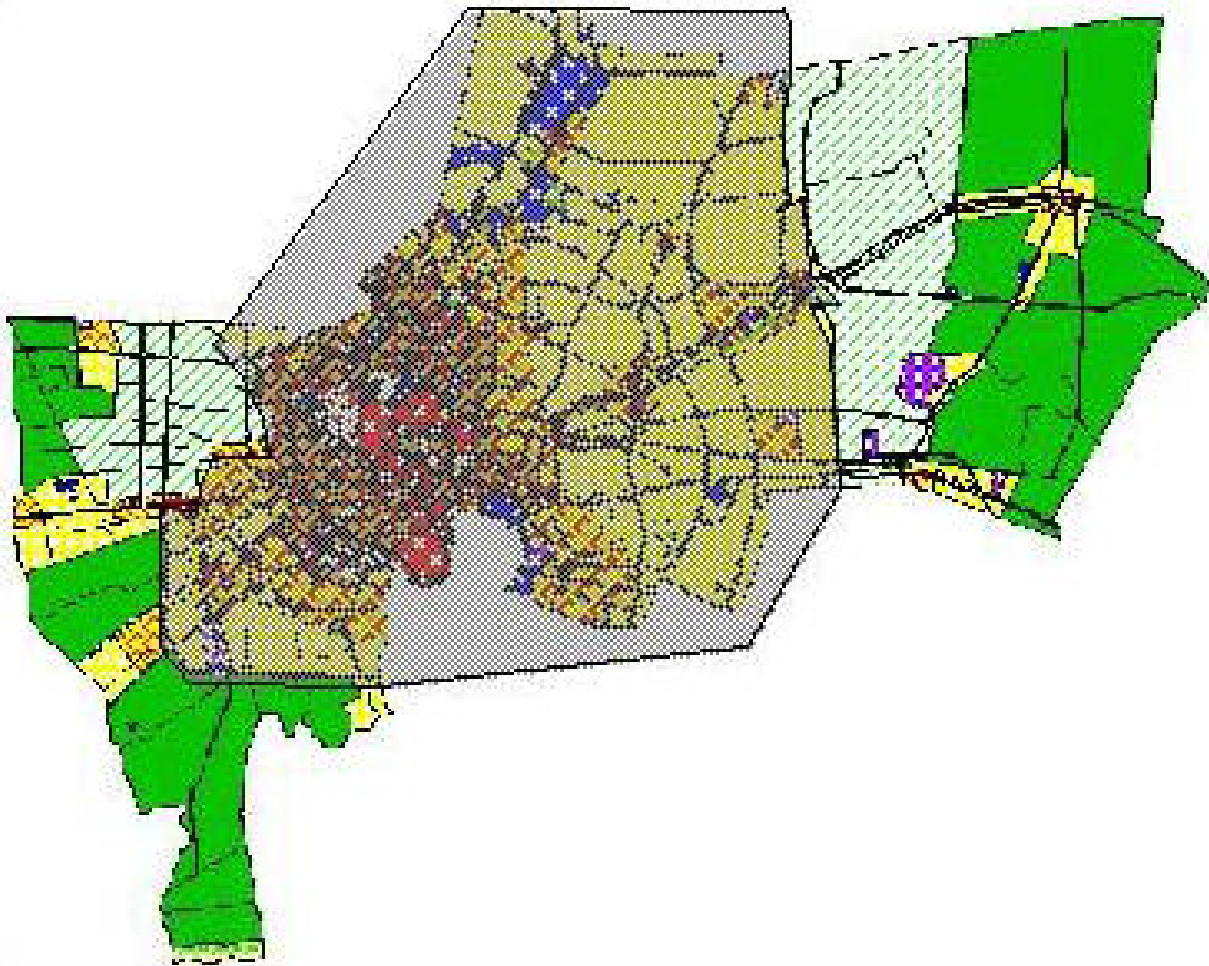

อาศัยอำนาจตามกฎหมายควบคุมสัดส่วนการใช้พื้นที่อาคาร

Significant Changes; Floor Area Ratio (FAR)

กำลังประยุกต์ใช้กับกรณีสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง

"Floor area ratio (FAR)" is the gross floor area of a building on a lot divided by the net area.

เริ่มปี 2549 ปี 2552 สำนักงานได้เสนอแผนปฏิบัติการด้านผังเมือง เพื่อรองรับสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง เป็นแผนแม่บท 5 ปี

- แผนฯประกอบด้วยโครงการต่างๆ เช่น
- 1. โครงการวิจัยและพัฒนา (R&D) 10 โครงการ รวมงบประมาณ 33 ล้านบาท
- 2. แผนแม่บทด้านผังเมืองรองรับสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง
- 3. โครงการจัดทำฐานข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในเขตผังเมืองรวม
- 4. โครงการเมืองสีเขียวเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ร้อยละ 40
- 5. โครงการผังเมืองชายฝั่งทะเลเพื่อลดการกัดเซาะชายฝั่ง
- 6. โครงการผังเมืองเชิงนิเวศ เพื่อลดผลกระทบสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง
- 7. โครงการต่างๆรวมเป็นงบประมาณขอสนับสนุน 458 ล้านบาท
- ผลคือ ไม่มีโครงการใดได้รับการอนุมัติแม้แต่โครงการเดียว

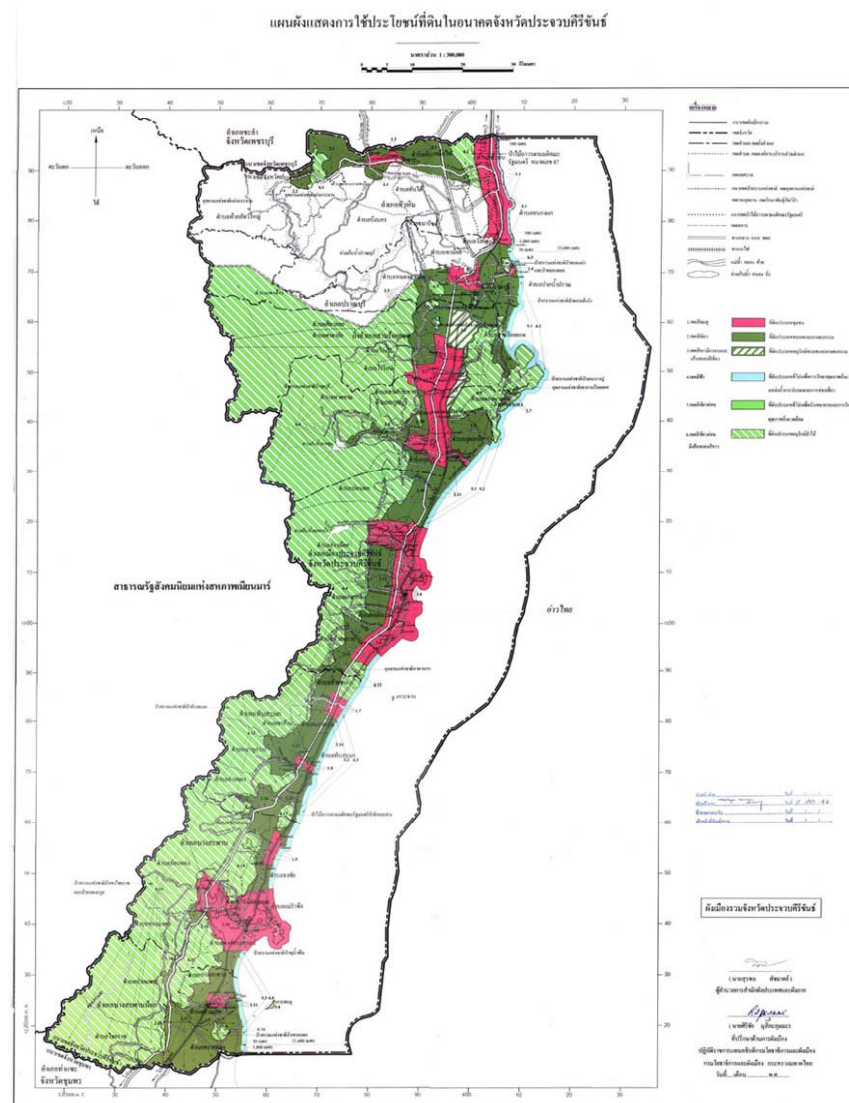
ปัจจุบันกรมโยธาธิการฯ ไม่มีแนวคิดหรือนโยบายใดเกี่ยวกับ
สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง... ไม่มีอะไรจริงๆ!!!
แม้เกิดน้ำท่วมใหญ่ในปี 2554 อันมีสาเหตุจากการพังเมือง

งบประมาณของกรมโยธาฯราว 20.000ล้านบาทต่อปี
90 % เน้นมาตรการสิ่งก่อสร้างป้องกันน้ำท่วมเป็นหลัก

ปัจจุบันงานวางผังเน้น”ผังเมืองรวมจังหวัด”
สนองนโยบายการเมือง เพื่อให้ผังเมืองครอบคลุมทั่วประเทศ

แต่ผังเมืองรวมจังหวัดไม่เข้มข้นเหมือนผังเมืองรวมเดิม
มีช่องว่างทางกฎหมายมากมาย

ผู้บริหารให้ความสำคัญงานโยธา “มาตรการเน้นสิ่งก่อสร้าง”
กำแพงคอนกรีตยาวเหยียด The higher, the better

พอแล้งจัด น้ำลด (สูบน้ำเข้านา) พังทั้งแถบ

สร้างแนวเขื่อนป้องกันน้ำท่วม..ไม่ต้องคิดเรื่องสิ่งแวดล้อม

22 11 2005 13:16

มาตรการผังเมืองเพื่อลดผลกระทบสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงถูก
ประยุกต์ใช้ใน โครงการอื่นและร่วมกับหน่วยงานระหว่างประเทศ
เช่น โครงการ Climate Change Policy กับ GIZ; 2003

โครงการ Asian Cities Climate Change Resilience Network-
ACCCRN ร่วมกับ Rockefeller Foundation, USAID, TEI and
ISET การรับมือของเมืองกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ผังเมืองมีบทบาทมากขึ้นต่อแนวความคิดด้านสภาพ
ภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงบนเวทีสาธารณะ... แต่ไม่ใช่ในกรมฯ

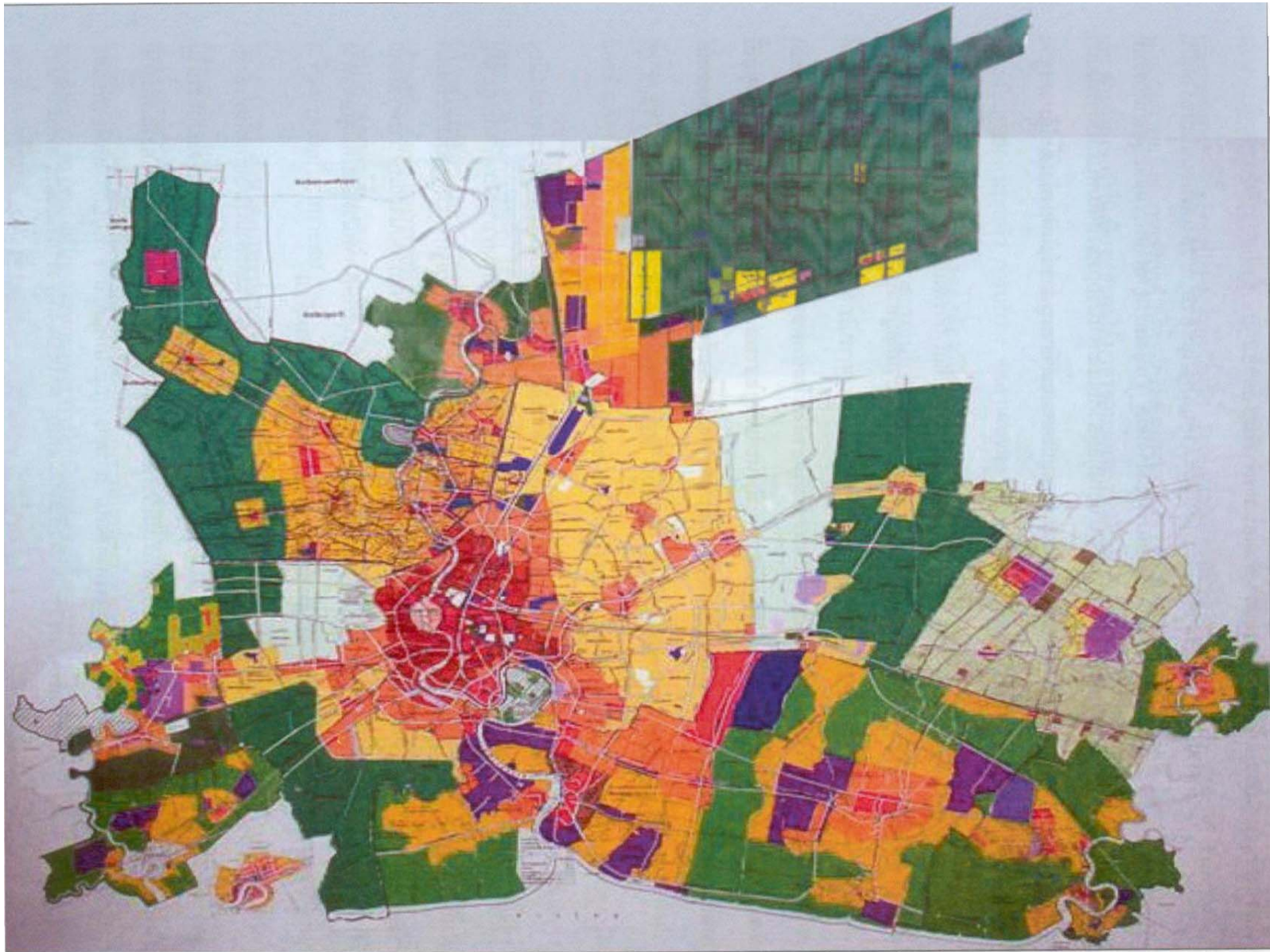
ความจริง..การผังเมืองยังอ่อนแอ ควบคุมการใช้ที่ดินไม่ได้
บ้านจัดสรรและโรงงานสร้างกลางทุ่งนา ขวางทางน้ำ Floodway

เมืองไทยอากาศร้อน ต้องการพื้นที่สีเขียวมาก ต้นไม้ใหญ่ริมถนน

การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในผังเมืองมีปัญหาและอุปสรรคมาก

ผังเมืองรวมในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล

พื้นที่สีเขียวเป็นแนวกันชนให้กับเมืองถูกต่อต้านจากกลุ่มทุน

โครงสร้างสังคมไทยกำลังเปลี่ยนครั้งสำคัญ..ผู้สูงอายุ
เป็นกลุ่มประชากรกลุ่มใหญ่ที่**เปราะบางต่อสภาพอากาศเปลี่ยนแปลง**

ปี 2555 เสนอโครงการผังเมืองเพื่อผู้สูงอายุรับโลกร้อน
แต่เหมือนเดิม..ไม่ได้รับการพิจารณา และโดนตำหนิ (ด่า) !!!

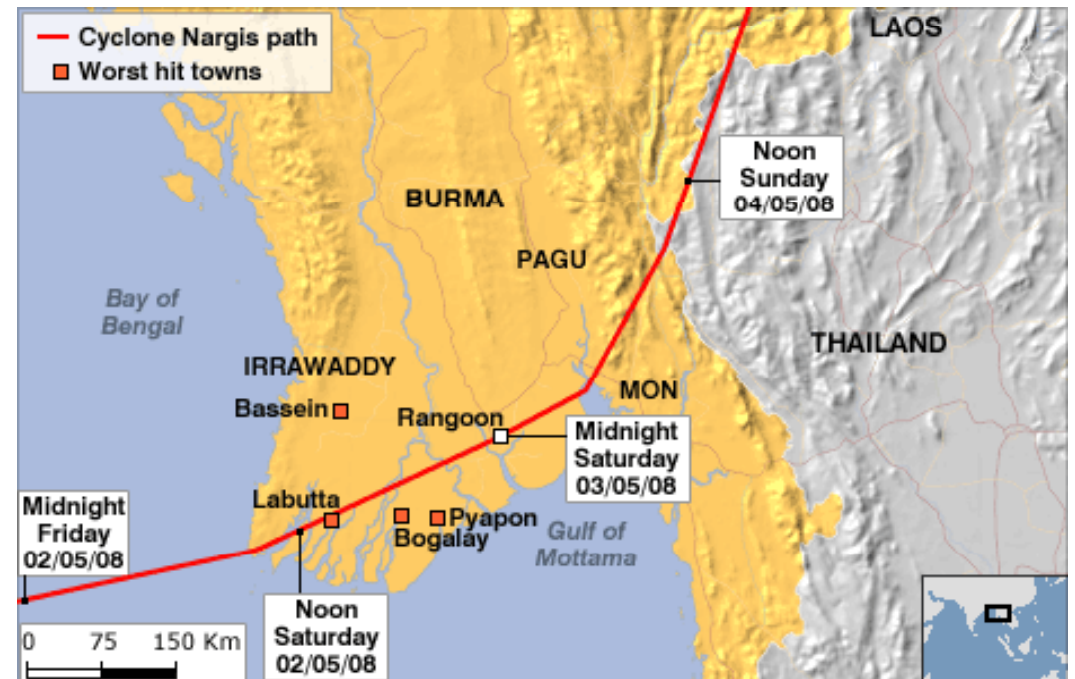
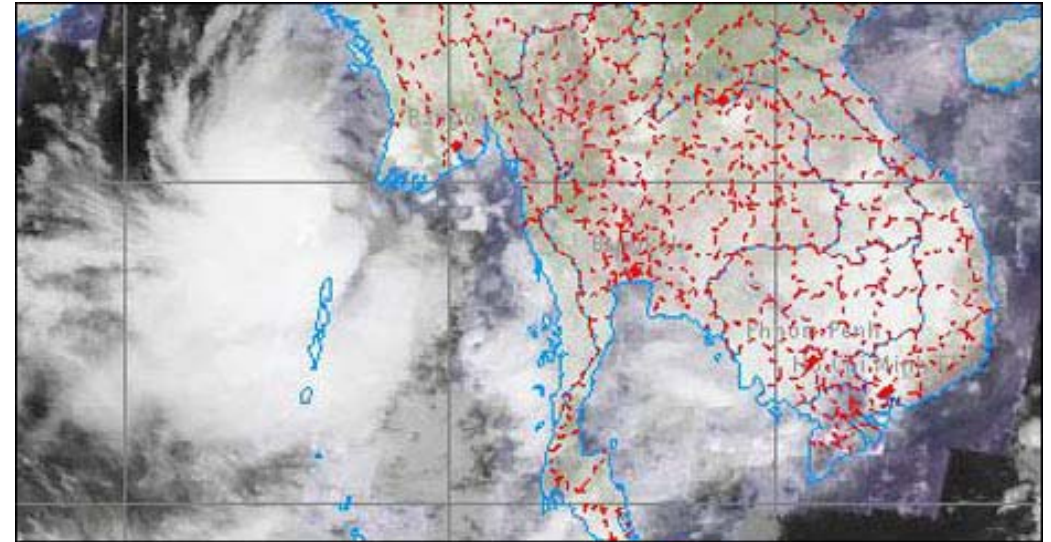

ภัยพิบัติเมือง (Urban Disaster)

จากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงเป็นภัยคุกคามเมือง

กรณีศึกษา..พฤษภาคม 2551 พายุ Nargis เข้าพม่า

น้ำท่วมที่ราบปากแม่น้ำหลายพันตารางกิโลเมตร

DFO Event # 2008-052 - Glide#: TC-2008-000057-MMR - Burma - Cyclone Nargis - Irrawaddy Delta - Rapid Response Inundation Map

MODIS flood inundation limits

May 5, 2008:

Maximum Observed Inundation Limit

1999 - 2006:

SRTM SWBD reference water:

DCW Rivers: — Urban Areas:

Universal Transverse Mercator

UTM Zone 47 North - WGS 84

Graticule: 1 degree

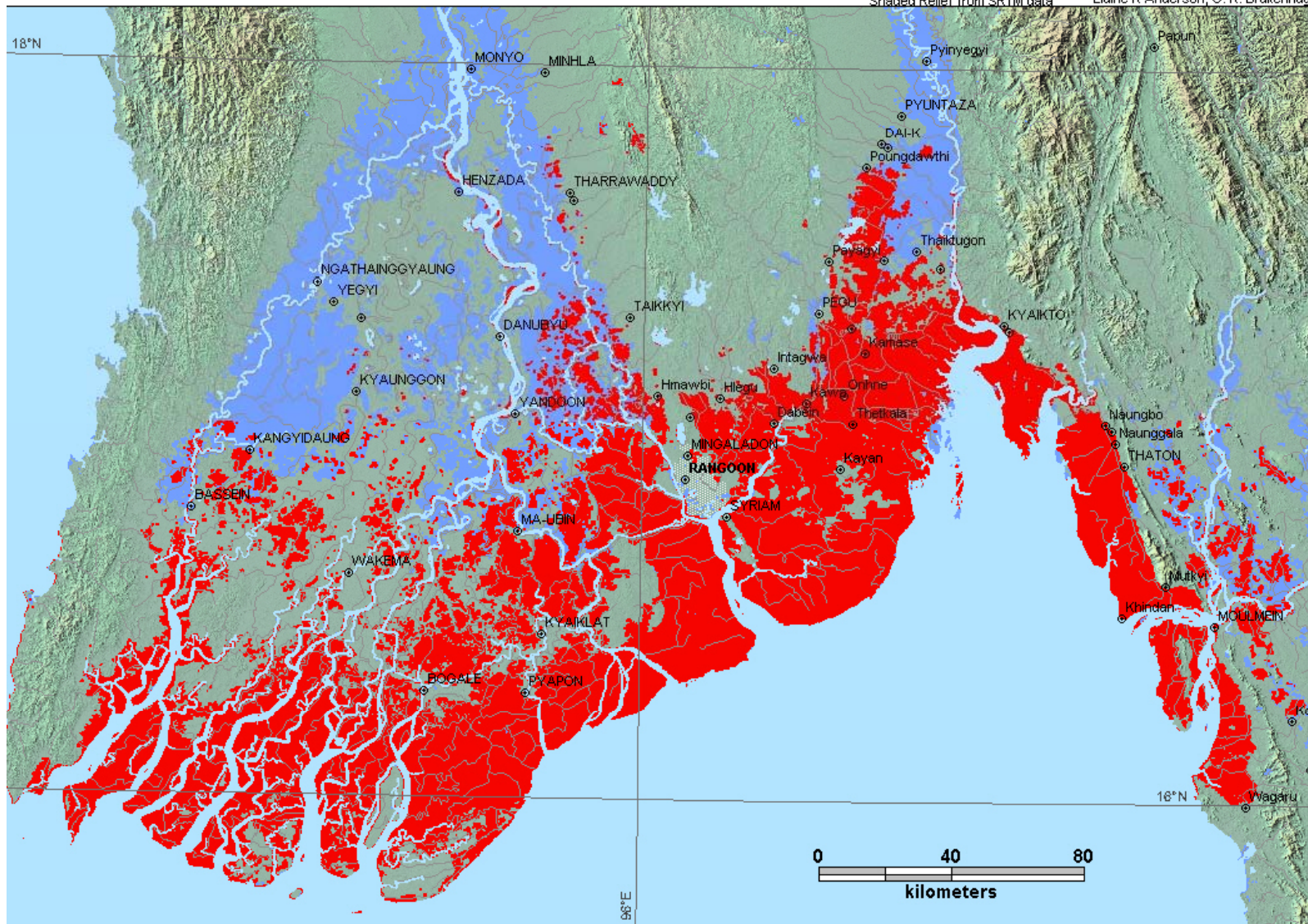
Shaded Relief from SRTM data

Dartmouth Flood Observatory

Dartmouth College

Hanover, NH 03755 USA

Elaine K Anderson, G. R. Brakenridge

บทเรียนจากพม่า..ไม่มีการเตรียมพร้อมอะไรเลย

พายุทำลายทุกสิ่งทุกอย่าง

คนตายเป็นแสน...
เก็บศพไม่ทัน..
เริ่มเน่า..

นานวัน ศพเริ่มเน่าเปื่อย สังกัดกันอย่างรุนแรง เป็นอุปสรรค

สรุป...แนวความคิดเรื่องสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง
ยังห่างไกลจากความตระหนักรู้ของผู้บริหารฯของไทย

จบการนำเสนอ

ตัวใครตัวมันนะยาย!!!